

વિદ્યા સહાયક યોજના

નામ. વડી અદાલતના ચૂકાદા અનુસાર
ફેરફાર કરવા અંગે.

ગુજરાત સરકાર,
શિક્ષણ વિભાગ,
ઠરાવ ક્રમાંક:- પીઆરઈ-૧૩૯૮-સીસી ૨૯૪-ક,
સચિવાલય, ગાંધીનગર.
તારીખ:- ૩૧.૮.૧૯૯૮.

- વંચાણમાં લીધા : (૧) શિક્ષણ વિભાગનો તા. ૩૦.૪.૯૭ નો સરખાકમાંકનો ઠરાવ.
(૨) શિક્ષણ વિભાગનો તા. ૧૧.૬.૯૮ નો ઠરાવ ક્રમાંક : પીઆરઈ-
૧૦૯૬-૩૦૫૦-૧૦૨૭(૯૮)-ક.
(૩) નામ. ગુજ. હાઈકોર્ટનો સ્પે.સી.એ.નં. ૫૨૧૮-૯૮ તથા ૮૬૧૦-૯૭
અને ૮૧૯૩-૯૭ નો તા. ૧૩.૮.૯૮નો સંયુક્ત ચૂકાદો તેમજ
સ્પે.સી.એ.નં. ૬૫૭૧-૯૮નો તા. ૧૩.૮.૯૮ અને સ્પે.સી.એ.નં.
૬૩૦૫-૯૮ નો તા. ૧૮.૮.૯૮નો ચૂકાદો.

ઠ રા વ :-

આ મુ ખ :-

ક્રમાંક: (૧) માં દર્શાવેલ શિક્ષણ વિભાગના તા. ૩૦.૪.૯૭ ના ઠરાવથી રાજ્ય સરકારે પ્રાથમિક શિક્ષકોની ખાલી જગ્યાઓ તથા રાજ્ય સરકારની નાણાંકીય સ્થિતિને ધ્યાને લઈ વૈકલ્પિક વ્યવસ્થા રૂપે ૧૫,૦૦૦ બાલગુરૂની ભરતી કરવા નિર્ણય લીધેલ હતો. જાહેર ઠરાવના અમલીકરણમાં વૈધાનિક બાબતો અને સ્થાનિક વ્યવસ્થા તંત્ર સામે અસંતોષને કારણે કોર્ટ કેસો ઉપસ્થિત થયેલા. પરિણામે ૩૭૪૩ બાલગુરૂઓની ભરતી શક્ય બનેલ અને તે પછી ઉપરોક્ત કામગીરી વહીવટી જોને કોર્ટ કેસોના કારણોસર સ્થગિત કરવી પડેલ. આ પછી નવી સરકારે સત્તા ગ્રહણ કરતાં શિક્ષકોની ખાલી જગ્યાઓને પરિણામે શાળાઓમાં બાળકોના શૈક્ષણિક કાર્યમાં પડતી મુશ્કેલીઓ તેમજ રાજ્ય સરકારની નાણાંકીય પરિસ્થિતિને ધ્યાને લઈ, જાહેર હિતમાં ૨૦,૦૦૦ વિદ્યા સહાયકોની નિમણૂક કરવા નિર્ણય કરેલ. વંચાણે લીધેલ ક્રમાંક (૨) થી અગાઉના ઠરાવની કેટલીક સ્થિતિઓ દૂર કરીને શાળાકીય અને શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓમાં મદદરૂપ થાય તેવો આશયથી રૂ. ૨૫૦૦/- ના માસિક ઉગ્રક માનદ્ વેતનથી વિદ્યા સહાયકોની ભરતી માટે આદેશ કરેલ. આ ઠરાવની સામે પણ વડી અદાલતમાં દાવાઓ થતાં, ઉક્ત તમામ દાવાઓ એકત્રિત કરીને નામ. વડી અદાલતે તા. ૧૩.૮.૯૮થી મુખ્યત્વે સ્પે.સી.એ.નં. ૫૨૧૮-૯૮, ૮૧૯૩-૯૭, ૮૬૧૦-૯૭ ને ઠાંકીને ચૂકાદો આપેલ છે. આ ચૂકાદામાં નામ. વડી અદાલતે બાળકોના શિક્ષણ કાર્યમાં વિશેષ ઉભો ન થાય અને શૈક્ષણિક કાર્ય ખોરવાઈ ન પડે તથા જુદી જુદી કોર્ટોમાં વહીવટી અને ન્યાયીક પ્રશ્નો ઉભા ન થાય તેવા હેતુસર જાહેર હિતમાં વિવિધ સુચનાઓ (ડાપરેકશન) રાજ્ય સરકારને આપેલ છે જેમાં હાઈકોર્ટના તારણોને ધ્યાનમાં લેતાં વિદ્યા સહાયક યોજનાના મૂળ ઠરાવમાં જરૂરી સુધારો કરવા સુચવેલ છે જે અન્યથા નીચે મુજબના સુધારા - વધારા કરવામાં આવે છે :-

(૧) અગાઉ જિલ્લા કક્ષાએ ૧૯૮૯ થી ૧૯૯૬ ના વર્ષ દરમિયાન થયેલ શિક્ષકોની ભરતી સમયે જે તે સમયની ખાલી જગ્યાઓ સામે તેપાર કરવામાં આવેલ છેલ્લી માન્ય પસંદગી યાદી (સીલેક્ટ લીસ્ટ) જો વહીવટી કે અન્ય કારણોસર શિક્ષકોની નિમણૂક ન થવાને કારણે અપૂરી રહેલ હોય, તો આ પસંદગી યાદી (પ્રતિષ્ઠા યાદી નહિ) પેકીના

ઉમેદવારો, જે વિધ્યા સહાયક તરીકે નિમણૂક મેળવવા માંગતા હોય અને અરજી કરે, અને જે તે વખતે નિયત વય મર્યાદામાં હોય, પરંતુ હવે વય મર્યાદા વટાવી ચૂક્યા હોય, તો તેઓને વય મર્યાદામાં છૂટછાટ આપવા, તેવા ઉમેદવારો સંબંધિત શિક્ષણ સમિતિમાંથી પોતાના નામ - પસંદગી યાદી - માં હોવા બાબત જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીશ્રી / શાસનાધિકારીના પ્રમાણપત્ર તથા ભલામણ સહિત પ્રાથમિક શિક્ષણ નિયામકશ્રીને મંજૂરી માટે નામ. વડી અદાલતના આદેશ મુજબ નિયત વયમર્યાદાની છૂટ આપવા દરખાસ્ત પાઠવશે.

(૨) આવી પસંદગી યાદીની સીલેક્ટ લીસ્ટમાં (પ્રતિષ્ઠાયાદી નહિ) જે ઉમેદવારોના નામ હોય અને તેની પૂર્ણ પસંદગી યાદી તેવાર માં હોય ત્યારે નિયત વયમર્યાદામાં આવતા હોય અને હાલ પણ વિધ્યા સહાયકની વય મર્યાદામાં આવી જતા હોય તેવા કિસ્સામાં પ્રાથમિક શિક્ષણ નિયામકશ્રીની પરવાનગીની જરૂર રહેશે નહીં પરંતુ તેની ચકાસણી પ્રાથમિક શિક્ષણ નિયામકશ્રીએ કરી લેવાની રહેશે અને તેમની નિમણૂકો રાજ્ય સરકારે નીમેત વિધ્યા સહાયક સમિતિની સામાન્ય પરવાનગીને - કોલમ- (૬) - આધીન જિલ્લા માં તેમની નિમણૂક વિધ્યા સહાયક તરીકે થઈ શકશે. આ બાબતે સીલેક્ટ લીસ્ટમાંના ઉમેદવારોને રજીસ્ટર એ.ડી.થી જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારી - શાસનાધિકારીએ પત્રો પાઠવવા તથા (૧) અને (૨) વિષે જરૂરી પ્રસિધ્ધિ રાજ્ય કક્ષાના વર્તમાનપત્રોમાં ૧૦ - ૧૦ દિવસને અંતરે બે વખત આપવાની રહેશે અને અરજી કરવાની સમયમર્યાદા પ્રસિધ્ધિ પછી દશ દિવસમાં અરજી પહોંચાડવાનું જણાવવાનું રહેશે.

(૩) નામ. હાઈકોર્ટમાં બાલગુરુઓ જે પસંદગી પામેલા સીલેક્ટ લીસ્ટ ઉપર છે અથવા નિમણૂક પામેલ છે તે વિધ્યા સહાયક કરતાં તેમની સીનીયોરીટી અગ્રતાક્રમે રહેશે તેવું રાજ્ય સરકારે સ્પષ્ટીકરણ રૂપે જણાવેલ તે જ ધોરણે બાલગુરુ અને વિધ્યા સહાયકો કરતાં ઉપરોક્ત (૧) અને (૨) ના ઉમેદવારો બાલગુરુ અને નવા દાખલ થતા વિધ્યા સહાયકો કરતાં અગ્રતાક્રમે રહેશે. સીનીયોરીટી આ રીતે ગોઠવવાની રહેશે.

(૪) વિધ્યા સહાયકના વંચાણે લીધેલ ઠરાવ ક્રમાંક (૨)ના કોલમ- (૧૨) મુજબ પસંદગી યાદી ઉપરના બાલગુરુઓ જેઓને જે તે સમયે જાહેર કરેલ ખાલી જગ્યા ઉપર નિમણૂક મળેલ ન હોય તેમને ઉપરોક્ત ક્રમાંક- (૧) અને (૨) મુજબ ઉપરના ક્રમાંક- (૩)ને પ્થાને લઈ સમાવવાના રહેશે તથા જે ઉમેદવારો હુકમો આપ્યા છતાં બાલગુરુ તરીકે હાજર થયા ન હોય તેમના હુકમો આપોઆપ રદ થાય છે. આ સિવાયના બાલગુરુઓના તમામ લીસ્ટ રદ થાય છે.

(૫) ઉપર જણાવેલ કોલમ- (૧), (૨) અને (૪) માટે જે તે જિલ્લાની - શહેરની જે તે સમયે શિક્ષકોની જાહેર કરેલ અધિકૃત ખાલી જગ્યાઓ પુરતી જ આ નિમણૂકો છેલ્લી અધિકૃત પસંદગી યાદીમાંથી કરવાની રહેશે. તે પછીના વર્ષોમાં ખાલી પડતી જગ્યાઓમાં એડજસ્ટ કરવાની રહેશે નહિ કે ભવિષ્યમાં ખાલી પડનાર જગ્યા સામે એડજસ્ટમેન્ટ કરવાની નથી. આ ગુચ્ચનાનો ભંગ થયે જવાબદાર અધિકારી ત્યારે શિક્ષાને પાત્ર રહેશે.

(૬) રાજ્ય સરકાર વહીવટી પ્રશ્નો અને પોંજનાને પરિપૂર્ણ કરવા માટે હાઈકોર્ટ સુચવ્યા મુજબ ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ ના વેકેશનક ઉપાય રૂપે એક અગવા વધુ અધિકારીઓની વિધ્યા સહાયક સમિતિની નિમણૂક કરશે. જેના અધ્યક્ષ ખાસ સચિવ અથવા સંયુક્ત સચિવશ્રીથી નીચેની કક્ષાના નહિ હોય. આ સમિતિ ઉપરોક્ત વંચાણે લીધેલ તા ૧૩.૮.૮૮ના ચૂકાદાના કાયદેકરના મુજબ કાર્યવાહી કરશે. તેની કામગીરી

અર્ધ ન્યાયિક (QUASI JUDICIAL) પ્રકારની ગણાશે અને તેનો નિર્ણય એ રાજ્ય સરકારનો નિર્ણય ગણાશે. આ સમિતિની મંજૂરી સિવાય વિધ્યા સહાયકોની નિમણૂક થઈ શકશે નહિ.

(૭) હાલમાં તથા ભવિષ્યમાં ખાલી પડતી જગ્યાઓ માટે જે વિધ્યા સહાયકોની પસંદગી યાદી તૈયાર થઈ કે ધ્યાન તેની અવધી એક વર્ષ સુધીની રહેશે. નિમણૂકોની બાબતોમાં પસંદગી યાદી ઉપરાંત પ્રતિક્ષા યાદી ૨૦ ટકા પૂરતી મર્યાદિત રહેશે. એક વર્ષ બાદ તે આપોઆપ રદ ગણાશે.

(૮) ઉપર વંચાણે લીધેલ વડી અદાલતના તા. ૧૩.૮.૯૮ તથા તા. ૧૮.૮.૯૮ના ચૂકાદાઓને ધ્યાને લેતાં રાજ્ય સરકારે અનામત નીતિ અંગે તા. ૩૦.૪.૯૪ થી જે ઠરાવ કરેલ છે તે તથા વખતવખત ઠરાવો કરે તેના ચુસ્તપણે અમલ કરવાનો રહેશે.

(૯) રાજ્યની જિલ્લા અદાલતોમાં તથા નામ. વડી અદાલતમાં જે કેસો પડતર છે તેના નિર્ણય આવેથી ચૂકાદા મુજબ કાર્યવાહી કરવાની રહેશે અને કોર્ટનું કાર્યક્રમ હોય તો તે કેસ અનુરૂપ જ જગ્યા ખાલી રાખવાની રહેશે. વંચાણે લીધેલ ક્રમાંક (૩) ના વડી અદાલતના ચૂકાદા મુજબ જિલ્લાની કોર્ટ કોર્ટો આ વિષયના નવા દાવાઓને નામ. વડી અદાલતના કાર્યક્રમ મુજબ તા. ૩૧.૩.૯૯ સુધી દાખલ કરશે નહીં અને મનાઈ હુકમ આપશે નહીં, તે બાબત કોર્ટનું ધ્યાન દોરવાનું રહેશે. તથા ચાલુ કેસો માટે પણ કોર્ટનું ધ્યાન હાઈકોર્ટના ઉપરોક્ત વંચાણે લીધેલ જજમેંટ પ્રત્યે જજમેંટની નકલ સાથે દોરવું જેથી કોર્ટ સત્વરે યોગ્ય નિર્ણય કરી શકે.

વિધ્યા સહાયક યોજાણનું પાલન સમપબધ રીતે થઈ શકે તે માટે નામ. વડી અદાલતે આપેલ કાર્યક્રમો ધ્યાનમાં લઈને વિદ્યાર્થીઓના શૈક્ષિક સ્થિતિમાં આ મુદ્દા શહેર સ્થિતિમાં કરવામાં આવે છે.

ગુજરાતના રાજ્યપાલશ્રીના હુકમથી અને તેમના નામે,

૨૧.૧૧.૧૯૯૮
(એ. એ. નાગોરી),
સંમુક્ત સચિવ.
ગુજરાત સરકાર.

પ્રતિ,

માન. મુખ્ય મંત્રીશ્રીના સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

માન. મંત્રીશ્રીઓ- રા.ક.મંત્રીશ્રીઓના અંગત સચિવશ્રીઓ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

અગ્ર સચિવશ્રી, શહેરી વિકાસ અને શ.ગૃ.નિ.વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

અ.મુ.સ.શ્રી, પંચાયત અને ગ્રા.ગૃ.નિ.વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

અ.મુ.સ.શ્રી, નાણાં વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

વિકાસ કમિશ્નરશ્રી, ગુ.સા., ગાંધીનગર.

નિયામકશ્રી, પ્રાથમિક શિક્ષણ, ગુ.સા., ગાંધીનગર.

: પાન નં. ૪ :

તમામ જિલ્લા વિકાસ અધિકારીશ્રીઓ.

તમામ જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીશ્રીઓ.

તમામ જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીઓ.

સર્વે શાસનાધિકારીશ્રીઓ, નગર પંચાયત - મહાનગરપાલિકા, નગરપાલિકાઓ.

એકાઉન્ટન્ટ જનરલશ્રી, અમદાવાદ, રાજકોટ.

નિરીક્ષકશ્રી, સ્થાનિક ભંડોળ હિસાબ, ગુ.રા., ગાંધીનગર.

માહિતી નિયામકશ્રી, ગુ.રા., ગાંધીનગર તરફ રાજ્યના અગ્રણી દૈનિક અખબારોમાં

બહોળી પ્રસિધ્ધિ અર્થે.

શિક્ષણ વિભાગની સર્વે શાખાઓ, સીલેક્ટ કાર્ડલ, મદદગારીશ સિલેક્ટ કાર્ડલ.